

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo@mmm.fi

Viite: Lausuntopyyntö

Asia: Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi eläinten hyvinvoinnista ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

MTK-Lappi ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto hallituksen esitykseksi laiksi eläinten hyvinvoinnista ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta.

1. Yleiset kommentit lakiehdotuksesta

Vuoden 1996 eläinsuojelulaki oli säädettäessä kunnianhimoinen, mutta aika on tuonut aiheesta runsaasti uutta tietoa ja yleiset asenteet eläinten kohtelusta ovat muuttuneet. Julkisuudessa on kerrottu, kuinka eläinsuojelujärjestöt haluavat Suomeen maailman parhaan eläinten hyvinvointilain, mutta niin haluamme myös me kotieläintuottajat. Lain valmistelun aikana keskustelu on ollut ajoittain repivääkin, mutta lopputulos on tasapainoinen ja ottaa hyvin huomioon niin tuotanto- kuin lemmikkieläintenkin tarpeet.

Jokainen kotieläintuottaja tietää, että hyvinvoiva eläin tuottaa parhaiten ja eettisesti kestävä kotieläintuotanto on myyntivalttimme. Siksi kiitämme siitä, että lakiluonnos ottaa huomioon jo arkisena käytäntönä olevat toimmemme, kuten vaikkapa kivunlievityksen nupoutuksissa. Laki on kuitenkin aina vain minimitaso eläinten hyvinvoinnille. Lain tulee kuitenkin olla avoin tulevaisuuden innovaatioiden hyödyntämiselle, se ei saa rajoittaa alan kehittymistä.

Suomessa kotieläintuotannon kannattavuus on ollut jo pitkään heikkoa ja viimeisen vuoden aikana hallitsemattomasti nousseet tuotantokustannukset ovat sitä entisestään heikentäneet. Yrittäjillä ei ole taloudellisia mahdollisuuksia laajamittaisiin eläinten hyvinvointia edistäviin investointeihin. Liian tiukat säädökset johtaisivat kotimaisen tuotannon romahtamiseen ja sitä kautta tuonnin kasvuun. Siksi onkin tärkeää, ettei lainsäädännöllä entisestään heikennetä maatalouden kannattavuutta ja siten kilpailukykyä kilpailijamaihin nähden. Siksi katsommekin, että sellaisten eläimistä saatavien elintarvikkeiden tuonti, joiden tuotannossa on käytetty menetelmiä, joita emme salli omassa kansallisessa eläinten hyvinvointilaissa, tulisi estää.

Tärkeä osa kotieläintuottajien oikeusturvasta on se, että lakia tulkitaan ja sovelletaan kaikkialla samalla tavoin. Siksi käytetyt termit on avattava yksiselitteisesti, mitä tarkoittaa esim. parsinavetta, entä tilapäinen tai pysyvä pitopaikka. Yhtenäisten tulkintojen varmistamiseksi esitämme, että säädettäisiin eläinten hyvinvointilautakunnan perustamisesta. Se käsittelee lain tulkinnan kipukohtia ja valvonnan ristiriitaisuuksia antaen näistä suosituksia. Lautakunnan kokoonpanoon kuuluisi myös kotieläintuottajien edustaja.

Tuotantoeläinten hyvinvoinnin edellytys on hyvinvoivat tuottajat sekä toimivat ja ympäri vuorokauden saatavilla olevat eläinlääkäripalvelut.

2. Lakiehdotuksen pykälät ja yksityiskohtaiset perustelut

1 luku Yleiset säännökset

1 § lain tarkoitus

Kirjaus eläimen itseisarvon kunnioittamisesta on uusi, mutta nyky-yhteiskunnassa perusteltu.

5 § määritelmät

Pysyvä ja tilapäinen pitopaikka tulisi määritellä laissa.

2 luku Yleiset periaatteet ja vastuu eläimistä

6 § lain yleiset periaatteet

Esitämme, että kieltoon eläinten hyvinvoinnin tarpeettomasta vaarantamisesta sisältyisi myös eläintiloihin luvattomasti tunkeutuminen, joka tulisi määritellä eläinsuojelurikokseksi.

8 § eläinten pitoa koskevat rajoitukset

Kiitämme sitä, että vesipuhveli on lisätty tuotantoeläinlistalle, mutta emme näe syytä sille, miksi sitä ei voisi käyttää myös maidontuotantoon. CAP27 suunnitelman tavoitteena on lisätä merkittävästi kosteikkoviljelyä, jossa vesipuhvelia voisi mahdollisesti hyödyntää. Siksi sen käyttöä ei tulisi rajoittaa pelkästään lihantuotantoon.

3 luku Kielletty kohtelu

13 § Kielletty kohtelu

On oikein, että kovakourainen eläinten kohtelu kielletään. Käytännön kotieläinhuolitoissa saattaa kuitenkin tulla tilanteita, joissa eläintä joudutaan vetämään päästä tai turkista. Onko esimerkiksi päitsistä/ kaulapannasta vetäminen eläimen vastustellessa tai juoksevan lampaan kiinni ottaminen turkista raahaamista? Nämä tulee huomioida lain perustelumuiustiossa.

15 § Eläimille tehtävät toimenpiteet

On hyvä, että on kielletty toimenpiteet, joiden tarkoituksena on eläimen muuttaminen tuotanto-olosuhteisiin sopivammaksi, esim. sikojen häntien leikkaaminen. Sen sijaan esim. lehmävasikoiden lisävetimien poistaminen tarvittaessa on välttämätöntä automaattilypsyn onnistumiselle. Se tulee huomioida lain perustelumuiustiossa.

16 § Toimenpiteiden tekijä ja kivunlievityksen käyttö

Kannatamme esitystä kivunlievityksen tarpeellisuudesta. Osaamistarpeen määrittelyssä on kuitenkin kuultava myös tuottajasektoria.

17 § Välineet, laitteet ja aineet

Nykyisessä laissa oleva suoritus- ja tuotantokykyä muuttavien aineiden käyttökielto olisi aiheellista lisätä selkeämmin myös tähän lakiin.

4 luku Eläinten hoito

20 § Hoidon yleiset vaatimukset

Pykälä on valvonnassa käytettäessä liian tulkinnanvarainen. Eläimen puhtaus pitäisi pystyä jotenkin määrittelemään niin, että henkilökohtaiselle tulkinnalle ei jää varaa. Määritelmä

tässä voisi olla sama kuin eläinten pitopaikan puhtaudessa, eli niin ettei eläimen hyvinvointi vaarannu.

21 § Ruokinta ja juotto

Poikkeustapauksissa juomavesivaatimukseksi tulisi riittää 3 kertaa päivässä juotto.

25 § Eläinjalostus

Liian tiheästi tapahtuva lisääntyminen tulee määritellä eläinlajikohtaisesti. Vaarana tulkintaerimielisyydet tuotantoeläinten kohdalla.

30 § Eläinten hoitajien pätevyys ja riittävyys

Hyvä, että hoitajien riittävästä osaamisesta huolehditaan. Sen sijaan hoitajien riittävyyden määrittelyä tulee tarkentaa, tällaisenaan liian tulkinnanvaraista.

31 § Ammattimaisesti tai muutoin laajassa mitassa eläimiä pitävän velvollisuus varautua häiriötilanteisiin

On luonnollista, että normaaleihin tunnettuihin häiriötilanteisiin varaudutaan ennakolta, mutta on myös häiriötilanteita, joihin eläinten omistaja ei pysty varautumaan eikä vaikuttamaan.

5 luku Eläinten pitopaikka

36 § Pitopaikan puhtaana- ja kunnossapito

Puhtaanapitoon vaikuttavat esim. kuivikkeiden saatavuus, äkillisesti muuttuvat olosuhteet tai lomittajan työaikamitoitus.

37 § Pysyvän pitopaikan yleiset vaatimukset

Tarvitaan määritelmä siitä, mikä on parsinavetta, myös pihatoissa on parsirakenteita. Miten tulkitaan se, kuinka ryhmässä oleva eläin voi väistää toista eläintä?

38 § Eläinten hoitoon ja tarkastamiseen tarvittavat tilat

Eläimen hoitoon ja eristämiseen voidaan käyttää tarvittaessa samaa tilaa.

10 luku Viranomaiset ja niiden tehtävät

Valvojalla tulisi olla lakiin kirjattu pätevyys- tai osaamisvaatimus. Esitämme valvojan pätevyysvaatimukseksi Suomessa laillistetun eläinlääkärin pätevyyttä.

11 luku Valvonta

82 § Asiantuntijan ja avustajan käyttäminen

Esitämme, että myös eläinten omistajalla olisi oikeus käyttää valvontatilanteessa avustajaa.

88 § Eräiden viranomaisten ja muiden tahojen ilmoitusvelvollisuus

Ilmoitusvelvollisuuden tulisi koskea myös tuotantoeläimille sähköä, vettä ja rehua toimittavaa yritystä tai tahoja, mikäli näiden toimittamisen lopettaminen vaarantaa eläinten hyvinvointia.

12 luku Hallinnolliset pakkotoimet

96 § Toiminnan keskeyttäminen

Esitämme, että kiiretoimenpiteeseen ryhdyttäessä ja välillisen rahoituksen käyttämisen yhteydessä arvioitaisiin tuotantotilan jatkomahtollisuudet. Ellei niitä ole, tulisi laatia suunnitelma siitä, miten tilan eläintuotanto ajetaan hallitusti alas.

98 § Eläimen myyminen, muu luovuttaminen ja lopettaminen

Katsomme, että eläimen lopettaminen hallinnollisena pakkokeinona tulisi olla selkeämmin ja vahvemmin perusteltu. Pakkokeino on äärimmäinen keino ja sen käyttö tulisi olla selkeämmin rajattu. Omistajan heikko oikeusturva korostuu, kun näissä tapauksissa omistajan kuuleminen on rajattu vain tapauksiin, joissa hän on viipymättä tavoitettavissa.

Rovaniemellä 14.1.2022

Hanna-Mari Kasurinen
puheenjohtaja

Kaija Kinnunen
toiminnanjohtaja